

Ideiglenes változat

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2026. január 15.(*)

„ Előzetes döntéshozatal – Közbeszerzési szerződések – 2014/24/EU irányelv – A 12. cikk (3) bekezdése – Közbeszerzési szerződés, amelyet közvetlenül olyan jogi személynek ítélnék oda, amelyet az ajánlatkérő szervek közösen kontrollálnak – Feltételek – Az ajánlatkérő szervek által rábízott feladatok ellátása során a kontrollált jogi személy által végzett tevékenységek küszöbértéke – A 12. cikk (5) bekezdése – Azon csoport leányvállalatai árbevételének figyelembevétele, amelynek a kontrollált jogi személy az anyavállalata – Az uniós számviteli jogszabályok – 2013/34/EU irányelv – 22. cikk és 24. cikk – Az összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatások elkészítése ”

A C-692/23. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Gerechtshof Den Haag (hágai fellebbviteli bíróság, Hollandia) a Bírósághoz 2023. november 17-én érkezett, 2023. november 14-i határozatával terjesztett elő

az **AVR-Afvalverwerking BV**

és

az **NV Bar-Afvalbeheer**,

a **Gemeente Barendrecht**,

a **Gemeente Albrandswaard**,

a **Gemeente Ridderkerk**,

az **NV Irado**,

az **Afvalsturing Friesland NV**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: M. L. Arastey Sahún tanácselnök, J. Passer, E. Regan (előadó),
D. Gratsias és B. Smulders bírák,

főtanácsnok: A. Rantos,

hivatalvezető: A. Lamote tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2025. február 5-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az AVR-Afvalverwerking BV képviselőjében P. F. C. Heemskerk és E. L. Vos advocaten,
- az NV BAR-Afvalbeheer, a Gemeente Barendrecht, a Gemeente Albrandswaard és a Gemeente Ridderkerk képviselőjében L. Bozkurt advocate,
- az NV Irado képviselőjében D. B. Zieren advocaat,
- az Afvalsturing Friesland NV képviselőjében L. E. J. Korsten és M. van Wanroij advocaten,
- az olasz kormány képviselőjében S. Fiorentino és G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítők: M. Cherubini és C. Colelli avvocati dello Stato,
- az osztrák kormány képviselőjében A. Posch és J. Schmoll, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében A. Biolan, L. Malferrari és G. Wils, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2025. április 30-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 94., 65. o.; helyesbítés: HL 2015. L 275., 68. o.) 12. cikke (3) bekezdése első albekezdése b) pontjának és 12. cikke (5) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.

- 2 E kérelmet az AVR-Afvalverwerking BV (a továbbiakban: AVR) és az NV BAR-Afvalbeheer (a továbbiakban: BAR), a Gemeente Barendrecht (Barendrecht önkormányzata, Hollandia), a Gemeente Albrandswaard (Albrandswaard önkormányzata, Hollandia), a Gemeente Ridderkerk (Ridderkerk önkormányzata, Hollandia) (a továbbiakban együtt: BAR-önkormányzatok), az NV Irado és az Afvalsturing Friesland NV (a továbbiakban: AF) között folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő, amelynek tárgyát képezik a BAR-önkormányzatok háztartási maradékhulladékának gyűjtésére és kezelésére irányuló közbeszerzési szerződések, amelyeket közvetlenül olyan jogi személyeknek ítéltek oda, amelyeket az ajánlatkérő szervek közösen kontrollálnak.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2013/34/EU irányelv

- 3 A meghatározott típusú vállalkozások éves pénzügyi kimutatásairól, összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásairól és a kapcsolódó beszámolókról, a 2006/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. június 26-i 2013/34/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2013. L 182., 19. o.) (13) preambulumbekkezdése kimondja:

„Az összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásokban az anyavállalkozás és leányvállalkozásai tevékenységeit egyetlen gazdasági egységként (egy csoportként) kell megjeleníteni. Azokat a vállalkozásokat, amelyek felett az anyavállalkozás gyakorol kontrollt, leányvállalkozásoknak kell tekinteni. A kontroll alapvetően a szavazati jogok többségének birtoklását jelenti, de a többi részvényessel vagy taggal fennálló megállapodások alapján is megvalósulhat. Az anyavállalkozás bizonyos körülmények között úgy is gyakorolhat kontrollt, ha kisebbségi részesedéssel rendelkezik vagy egyáltalán nem rendelkezik részesedéssel a leányvállalkozásban. A tagállamokat fel kell hatalmazni annak előírására, hogy azokat a vállalkozásokat, amelyek más vállalkozás nem gyakorol kontrollt, de amelyek ügyvezetése egységes alapon történik, vagy amelyeknek közös a legfőbb ügyviteli, ügyvezető és felügyelő testületük, összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásokban kelljen szerepeltetni.”

- 4 A 2013/34 irányelvnek „Az összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatások készítésének követelménye” című 22. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok minden, a nemzeti joguk hatálya alá tartozó vállalkozásnak előírják az összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatások és a vezetés összevont beszámolójának elkészítését, amennyiben a szóban forgó vállalkozás (anyavállalkozás):

- a) egy másik vállalkozásban (leányvállalkozásban) a részvényesek vagy tagok szavazati jogainak többségével rendelkezik;
- b) jogosult egy másik vállalkozás (leányvállalkozás) ügyviteli, ügyvezető vagy felügyelő testülete tagjainak többségét kinevezni vagy visszahívni, és egyidejűleg maga is részvényese vagy tagja az adott vállalkozásnak;
- c) joga van meghatározó befolyást gyakorolni egy másik olyan vállalkozás (leányvállalkozás) felett, amelynek maga is részvényese vagy tagja, a szóban forgó vállalkozással kötött szerződés alapján vagy annak létesítő okirata valamely rendelkezése alapján, amennyiben a másik leányvállalkozásra vonatkozó jog lehetővé teszi, hogy az adott vállalkozás ilyen szerződéseket kössön vagy ilyen rendelkezések vonatkozzanak rá.

A tagállamnak nem kell előírnia, hogy az anyavállalkozás részvényes vagy tag legyen a leányvállalkozásában. Azok a tagállamok, amelyek joga nem rendelkezik az ilyen szerződésekről és záradékokról, nem kötelesek alkalmazni ezt a rendelkezést; vagy

- d) részvényese vagy tagja egy vállalkozásnak, és:
 - i) az adott vállalkozás (leányvállalkozás) ügyviteli, ügyvezető vagy felügyelő testülete azon tagjainak a többségét, akik hivatalban voltak az üzleti évben, az előző üzleti évben és az összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatások elkészítéséig, kizárólag az anyavállalkozás szavazati jogai gyakorlásának eredményeként nevezték ki; vagy
 - ii) az adott vállalkozás (leányvállalkozás) más részvényeseivel vagy tagjaival kötött megállapodás alapján önállóan rendelkezik az adott vállalkozás részvényesei vagy tagjai szavazati jogainak többségével. A tagállamok részletesebb rendelkezéseket is bevezethetnek az ilyen megállapodások formáját és tartalmát illetően.

A tagállamok legalább [az] ii. pontban említett szabályokat előírják. [Az] i. pont alkalmazását függővé tehetik attól a követelménytől, hogy a szavazati jogok legalább az összes szavazati jog 20%-át képviseljék.

Az i. pontot nem kell azonban alkalmazni abban az esetben, ha az adott vállalkozás tekintetében egy harmadik fél rendelkezik az a), b) vagy c) pontban említett jogokkal.

(2) Az (1) bekezdésben említett esetek mellett a tagállamok bármely, a nemzeti joguk hatálya alá tartozó vállalkozást kötelezhetnek összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatások és vezetés összevont beszámolója készítésére, ha:

- a) az adott vállalkozás (az anyavállalkozás) ténylegesen meghatározó befolyással rendelkezik vagy kontrollt gyakorol másik vállalkozás (a leányvállalkozás) felett, vagy jogában áll ilyen befolyást vagy kontrollt gyakorolni; vagy
- b) az adott vállalkozás (az anyavállalkozás) és egy másik vállalkozás (a leányvállalkozás) egységesen az anyavállalkozás vezetése alatt áll.

(3) Az (1) bekezdés a), b) és d) pontjának alkalmazása céljából azokat a szavazati, kinevezési és visszahívási jogokat, amelyeket bármely más leányvállalkozás, illetve bármely, a saját nevében, de az anyavállalkozás képviselőjében eljáró személy gyakorol, hozzá kell adni az anyavállalkozás ilyen jogaihoz.

(4) Az (1) bekezdés a), b) és d) pontjának alkalmazása céljából a (3) bekezdésben említett jogokat csökkenteni kell a következő jogokkal:

- a) amelyek valamely, az anyavállalkozástól és annak leányvállalkozásaitól eltérő egyéb személy képviselőjében birtokolt részvényekhez kapcsolódnak; vagy
- b) amelyek olyan részvényekhez kapcsolódnak,
 - i) amelyeket a vállalkozás biztosítékként birtokol, feltéve hogy a szóban forgó jogokat a kapott utasításokkal összhangban gyakorolja; vagy
 - ii) a rendes üzleti tevékenység keretében történő hitelnyújtással összefüggésben birtokolja, feltéve hogy a szavazati jogokat a biztosítékot nyújtó személy érdekében gyakorolja.

(5) Az (1) bekezdés a) és d) pontjának alkalmazása során a vállalkozás által a leányvállalkozásban részvényesként vagy tagként birtokolt szavazati jogok összességét csökkenteni kell az azon részvényekhez kapcsolódó szavazati jogokkal, amelyekkel maga a vállalkozás, a vállalkozás egy leányvállalkozása vagy olyan személy

rendelkezik, aki a saját nevében, de ezen vállalkozások képviselőjében jár el.

(6) A 23. cikk (9) bekezdésének sérelme nélkül az anyavállalkozás és összes leányvállalkozása – függetlenül a leányvállalkozások székhelyétől – a konszolidálásba bevonandó vállalkozások.

[...]

5 Ezen irányelv 23. cikke a címének megfelelően mentességeket ír elő a 22. cikkében említett, összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatások és a vezetés összevont beszámolója készítésének kötelezettsége alól.

6 Az említett irányelv 24. cikke a címének megfelelően az összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatások elkészítésére vonatkozó szabályokat tartalmazza.

A 2014/24 irányelv

7 A 2014/24 irányelv (31) és (32) preambulumbekkezdése kimondja:

„(31) Jelentős a jogbizonytalanság azzal kapcsolatban, hogy a közszférába tartozó szervezetek közötti szerződésekre milyen mértékben vonatkoznak a közbeszerzési szabályok. A tagállamok – sőt az egyes ajánlatkérő szervek is – egymástól eltérően értelmezik az Európai Unió Bíróságának vonatkozó ítélkezési gyakorlatát. Ezért szükséges annak tisztázása, hogy a közszférán belül kötött szerződésekre mely esetekben nem alkalmazandók a közbeszerzési szabályok.

E kérdés tisztázását az Európai Unió Bíróságának vonatkozó ítélkezési gyakorlatában meghatározott elveknek kell vezérelniük. Önmagában az a tény, hogy egy megállapodásban mindkét fél közjogi hatóság, nem zárja ki a közbeszerzési szabályok alkalmazását. A közbeszerzési szabályok alkalmazása ugyanakkor nem képezheti akadályát annak, hogy a hatóságok saját forrásaik felhasználásával lássák el a rájuk bízott közszolgáltatási feladatokat, amibe beletartozik a más hatóságokkal folytatott együttműködés lehetősége is.

Biztosítani kell, hogy a mentesített közszférabeli szervek közötti együttműködés ne eredményezze a verseny torzulását a magánszféra gazdasági szereplői viszonylatában, amennyiben valamely magánszolgáltatót versenyelőnyhöz juttat versenytársaihoz képest.

- (32) A kontrollált jogi személyeknek odaítélt közbeszerzési szerződésekre nem kell alkalmazni az ebben az irányelvben előírt eljárásokat, amennyiben az ajánlatkérő szerv az érintett jogi személy fölött olyan kontrollt gyakorol, amely a saját részlegei fölötti kontrollhoz hasonló, feltéve, hogy a kontrollált jogi személy a tevékenységeinek több mint 80%-át a kontrollt gyakorló ajánlatkérő szerv vagy az ezen ajánlatkérő szerv által kontrollált más jogi személyek által rá bízott feladatok teljesítésével összefüggésben végzi, függetlenül attól, hogy ki a szerződésteljesítés kedvezményezettje.

E mentesség nem terjedhet ki az olyan helyzetekre, amikor a magánszférához tartozó gazdasági szereplő közvetlen részesedéssel rendelkezik a kontrollált jogi személy tőkéjében, mivel ilyen esetben a közbeszerzési szerződés versenyeljárás nélküli odaítélése a kontrollált jogi személyben tőkerészesedéssel bíró magánszférabeli gazdasági szereplőt indokolatlan előnyhöz juttatná versenytársaival szemben. Tekintettel azonban a kötelező tagságot előíró közjogi intézmények egyéni sajátosságaira – azaz például a bizonyos közszolgáltatások irányításáért vagy gyakorlásáért felelős szervezetek esetében – nem helyénvaló, hogy ez a rendelkezés alkalmazandó legyen az olyan helyzetekben, amikor valamely, a Szerződésekkel összhangban lévő nemzeti jogalkotási rendelkezés írja elő, hogy egyes magánszférabeli gazdasági szereplőknek részesedéssel kell rendelkezniük az ellenőrzött jogi személy tőkéjében, feltéve, hogy az adott részesedés nem kontrolláló és nem blokkoló részesedés, és nem jár az ellenőrzött jogi személy döntéseire nézve meghatározó befolyással. Egyértelművé kell tenni továbbá, hogy jelen összefüggésben csak a kontrollált jogi személy tőkéjében való közvetlen magánrészesedés bír meghatározó jelentőséggel. Az tehát, ha a kontrollt gyakorló ajánlatkérő szerv vagy szervek tőkéjében magánrészesedés áll fenn, nem zárja ki annak lehetőségét, hogy a kontrollált jogi személynek az ezen irányelv által előírt eljárások nélkül ítéljenek oda közbeszerzési szerződéseket, mivel a szóban forgó részesedések nem gátolják a magánszférához tartozó gazdasági szereplők közötti versenyt.

Szintén világossá kell tenni azt, hogy az ajánlatkérő szervezeteknek – így többek között közjogi intézményeknek –, amelyekben magántőke-részesedés is fennállhat, jogában kell, hogy álljon a horizontális együttműködésre vonatkozó mentesség igénybevétele. Következésképpen, amennyiben a horizontális együttműködéssel kapcsolatos összes egyéb feltétel teljesül, a horizontális együttműködésre vonatkozó mentességnek ki kell

terjednie az ilyen ajánlatkérő szervekre is, feltéve, hogy a szerződés megkötésére kizárólag ajánlatkérő szervek között kerül sor.”

- 8 Ezen irányelv „A közszférába tartozó szervezetek közötti közbeszerzési szerződések” című 12. cikkének (3) és (5) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(3) Azon ajánlatkérő szerv, amely nem gyakorol az (1) bekezdés szerinti kontrollt a magánjog vagy a közjog hatálya alá tartozó valamely jogi személy felett, ezen irányelv rendelkezéseinek az adott jogi személyre történő alkalmazása nélkül is odaítélhet közbeszerzési szerződést az említett jogi személynek az alábbi feltételek együttes teljesülése esetén:

- a) az ajánlatkérő szerv más ajánlatkérő szervekkel együtt olyan kontrollt gyakorol az adott jogi személy felett, amely hasonló a saját szervezeti egységei felett gyakorolt kontrollhoz;
- b) az érintett jogi személy tevékenységeinek több mint 80%-át a kontrollt gyakorló ajánlatkérő szerv vagy az ajánlatkérő szerv által kontrollált más jogi személyek által rábízott feladatok teljesítése teszi ki; és
- c) nincs közvetlen magántőke-részesedés a kontrollált jogi személyben az olyan nem kontrolláló és nem blokkoló jellegű magántőke-részesedés kivételével, amely a nemzeti jogszabályi előírások teljesítésére szolgál a Szerződéssel összhangban, és amely nem jár befolyással a kontrollált jogi személy felett.

[...]

(5) Az (1) bekezdés első albekezdésének b) pontjában, a (3) bekezdés első albekezdésének b) pontjában és a (4) bekezdés c) pontjában említett tevékenységek százalékos arányának megállapításához az átlagos összárbevétel vagy más megfelelő, tevékenység alapú mérőszámot, például a releváns jogi személynél vagy az ajánlatkérő szervnél a szerződés odaítélését megelőző három évben a szolgáltatások, áruk és építési beruházások miatt felmerülő költségeket kell figyelembe venni.

[...]”

A holland jog

- 9 A 2013/34 irányelv 22–24. cikkét a Burgerlijk Wetboek (polgári törvénykönyv) „Jogi személyek” című 2. könyvében szereplő rendelkezések ültették át a holland jogrendbe.
- 10 A 2014/24 irányelvet a 2012. november 1-jei Aanbestedingswet (a közbeszerzésről szóló törvény) (Stb. 2012, 542. sz.) alapügyre alkalmazandó változata (a továbbiakban: közbeszerzési törvény) ültette át a holland jogrendbe.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 11 Az 1995. év folyamán Friesland (Frízföld, Hollandia) tartomány önkormányzatai létrehozták az AF-et, amely egy közös hulladékhasznosító szervezet. Ezen időpontot követően más holland önkormányzatok, amelyek nem ebben a tartományban találhatók, szintén e szervezet részvényesei lettek.
- 12 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy az AF olyan leányvállalatok csoportjának anyavállalata, amelyek közül egyesek más területen működnek, mint azon feladatok ellátása, amelyeket az AF-ben részvényes települések bíznak az AF-re vagy leányvállalataira.
- 13 A 2013/34 irányelv 22–24. cikkét átültető nemzeti szabályozásnak megfelelően az AF konszolidált éves beszámolót készít, amely e nemzeti szabályozásnak megfelelően tartalmazza a saját pénzügyi adatait és leányvállalatainak, a csoporthoz tartozó más társaságoknak, valamint azon más jogi személyeknek a pénzügyi adatait, amelyek felett kontrollt gyakorolhat, vagy amelyek a kizárólagos irányítása alatt állnak. E konszolidált éves beszámoló egyik eleme az eredménykimutatás, amelybe az AF a bevételi oldalon kimutatja e jogalanyok összesített árbevételét, a közöttük megvalósított ügyletek kivételével.
- 14 Egyébiránt Friesland tartomány önkormányzatainak megbízásából az AF maga is üzemeltet egy hulladéklerakót (a továbbiakban: hulladéklerakó). A hulladéklerakóban nem háztartásokból származó maradék hulladékot, hanem többek között ipari hulladékot, és kommunális projektekből, így például építkezésekből vagy az azbesztmentesítés keretében végzett talaj-helyreállításból származó hulladékot helyeznek el.
- 15 A 2000. év folyamán Zuid-Holland (Dél-Holland, Hollandia) tartomány három önkormányzata többek között hulladékkezelési feladataik ellátása céljából létrehozta az Iradót. A 2017. év folyamán az Irado az AF részvényesévé vált, és 2017. január 1-je óta ez utóbbi vállalkozással

kezeltette az általa e három Zuid-Holland tartományi településen gyűjtött háztartási maradékhulladékot.

- 16 A BAR-önkormányzatok szintén ebben a tartományban található. 2015 folyamán a hulladékkezelési feladataik ellátása céljából megalapították a BAR-t.
- 17 2019. december 31-ig a BAR-önkormányzatok közül mindegyik megállapodást kötött különböző hulladékhasznosító társaságokkal, és e megállapodások alapján az AVR, egy ezen ágazatra specializálódott kereskedelmi társaság, alvállalkozóként hasznosította az ezen önkormányzatok háztartásaiból származó maradékhulladékot.
- 18 2019-ben a BAR-önkormányzatok úgy döntöttek, hogy a BAR részesedést szerez az Iradóban, és megbízták az Iradót a háztartási maradékhulladékuk összegyűjtésével és hasznosításával.
- 19 2019. december 13-án az Irado és az AF megállapodást kötött a BAR-önkormányzatok háztartási maradékhulladékának 2020. január 1-jétől kezdődő átvételéről, szállításáról és kezeléséről.
- 20 2019. december 20-án a BAR és az Irado szolgáltatási szerződést kötött, amely a BAR-önkormányzatok háztartási maradékhulladékának kezelésére is kiterjedt.
- 21 2019. december 31-én a BAR az Irado részvényesévé vált.
- 22 Az AVR keresetet indított a rechtbank Den Haag (hágai bíróság, Hollandia) előtt, amelyben elsődlegesen a jelen ítélet 19. és 20. pontjában említett, egyrészt a BAR és az Irado, másrészt pedig az Irado és az AF közötti szerződések megsemmisítését, másodlagosan azok megszüntetését vagy végrehajtásának megtiltását kérte azzal az indokkal, hogy nem teljesülnek azok a feltételek, amelyek mellett az ajánlatkérő szerv, amennyiben más ajánlatkérő szervekkel együtt irányítást gyakorol az érintett jogi személy felett, közvetlenül ítélni oda a közbeszerzési szerződést e jogi személynek. E kereset arra is irányult, hogy a bíróság rendelje el a közbeszerzési eljárás lefolytatását e szerződések vonatkozásában, amennyiben a BAR-önkormányzatok továbbra is oda kívánják ítélni azokat.
- 23 Miután a rechtbank Den Haag (hágai bíróság) elutasította a keresetét, az AVR fellebbezést nyújtott be a Gerechtshof Den Haaghoz (hágai fellebbviteli bíróság, Hollandia), amely a kérdést előterjesztő bíróság.

- 24 E bíróság rámutat arra, hogy a felek között nem vitatott, hogy a BAR által az Iradónak odaítélt szerződés és az Irado által az AF-nek odaítélt szerződés főszabály szerint a 2014/24 irányelvben előírt versenyztetési kötelezettség hatálya alá tartozik, kivéve ha e szerződések az ajánlatkérő szerv által más ajánlatkérő szervezetekkel együtt a nyertes ajánlattevő jogi személy felett gyakorolt irányítás miatt közvetlen odaítélés tárgyát képezhetik.
- 25 Következésképpen az említett bíróság úgy véli, hogy az előtte folyamatban lévő jogvita eldöntéséhez többek között azt kell értékelni, hogy az AF az őt irányító ajánlatkérő szervezetekkel fennálló kapcsolatában megfelel-e az ezen irányelv 12. cikke (3) bekezdése első albekezdésének – az említett irányelv 12. cikke (5) bekezdésének első albekezdésével összefüggésben értelmezett – b) pontjában előírt feltételnek, amely szerint a kontrollált jogi személy tevékenységeinek több mint 80%-át a kontrollt gyakorló ajánlatkérő szervezetek által rábízott feladatok teljesítése teszi ki, amely arányt a jelen esetben az árbevétel kritériuma alapján kell meghatározni.
- 26 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy az alapeljárás alperesei arra hivatkoznak, hogy mivel e rendelkezések kifejezetten azon jogi személy tevékenységeire vonatkoznak, amelynek a közbeszerzési szerződést odaítélték, a releváns árbevétel csak e jogi személy árbevétele lehet.
- 27 Ezzel szemben az AVR azt állítja, hogy azon csoport árbevételét kell figyelembe venni, amelyhez e jogi személy tartozik, mivel ez az egyetlen módja a valós gazdasági tartalom figyelembevételének. Ellenkező esetben az ajánlatkérő szervezetek által ellenőrzött jogi személy megkerülhetné a 2014/24 irányelv 12. cikke (3) bekezdése első albekezdésének b) pontjában előírt követelményt azáltal, hogy mesterségesen szétválasztja tevékenységeit oly módon, hogy a csoporton belül e tevékenységek több mint 80%-át maga végezné el ezen ajánlatkérő szervezetek javára, miközben a csoport egy vagy több társaságát a szabad piacon működtetné.
- 28 Az előterjesztő bíróság tehát azt a kérdést veti fel, hogy milyen árbevételt kell figyelembe venni, ha az e rendelkezésekben említett tevékenységek százalékos arányát az árbevétel kritériuma alapján határozzák meg, és az ellenőrzött jogi személy a csoport élén áll, annak értékelése céljából, hogy teljesül-e az ezen irányelv 12. cikke (3) bekezdése első albekezdésének b) pontjában előírt feltétel.
- 29 E tekintetben megjegyzi, hogy az előtte folyamatban lévő jogvita keretében e feltétel akkor teljesül, ha kizárólag az AF árbevételét veszik

figyelembe, de nem teljesül, ha azt azon csoport összesített árbevétele alapján értékeli, amelynek élén az AF található.

- 30 Mindemellett a kérdést előterjesztő bíróság azt a lehetőséget is említi, hogy – amint arra az AVR hivatkozik – adott esetben releváns árbevételként azon jogalanyok árbevételét lehet figyelembe venni, amelyekkel ugyanezen jogi személy a „vállalkozás” uniós versenyjog szerinti fogalma értelmében vett gazdasági egységet képez.
- 31 Másodszor, e bíróság úgy véli, hogy ha a Bíróság úgy ítélné meg, hogy kizárólag az ellenőrzött jogi személy árbevételét kell figyelembe venni, akkor meg kell határozni, hogy a jelen ügyben az alapeljárás alperesei helyesen vették-e figyelembe az AF által a hulladéklerakó üzemeltetéséből elért árbevételt.
- 32 E körülmények között a Gerechtshof Den Haag (hágai fellebbviteli bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „(1) A [2014/24] irányelv 12. cikke (3) bekezdése első albekezdésének – ezen irányelv 12. cikkének (5) bekezdésével összefüggésben értelmezett – b) pontja szerinti tevékenységi kritériumot
- úgy kell-e értelmezni, hogy
- amennyiben a tevékenységek e rendelkezésben említett százalékos arányának meghatározására az árbevétel alapján kerül sor, és az irányított jogi személy egy csoporthoz tartozik, úgy
- kizárólag magának az irányított jogi személynek az árbevételét kell figyelembe venni, vagy pedig a csoporthoz tartozó valamennyi kapcsolt vagy nem kapcsolt társaság árbevételét, mint például
- i) az összevont árbevételt, amelynek esetében az érintett jogi személy árbevételét a 2013/34 irányelv 22. és 24. cikke nemzeti átültetésének megfelelően hozzá kell adni a csoport más vállalkozásainak árbevételéhez, vagy
 - ii) azon vállalkozások árbevételét, amelyekkel az irányított jogi személy az uniós versenyjog szerinti vállalkozásfogalom értelmében vett gazdasági egységet alkot?
- 2) Ha az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy kizárólag magának az irányított jogi személynek az árbevételét kell

figyelembe venni, akkor az e kérdésben említett tevékenységi kritériumot

úgy kell-e értelmezni, hogy

a harmadik személyek mint használók által hulladéknak az irányítást gyakorló ajánlatkérő szervek megbízásából az irányított jogi személy által üzemeltetett hulladéklerakón történő kirakása során keletkező árbevétel az irányítást gyakorló ajánlatkérő szervek által az említett jogi személyre bízott feladatok teljesítéséből származó árbevételnek kell tekinteni, figyelembe véve, hogy az irányított jogi személy e tekintetben magánszolgáltatókkal is versenyben áll?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

- 33 Első kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2014/24 irányelv 12. cikke (3) bekezdése első albekezdésének – az ezen irányelv 12. cikke (5) bekezdésének első albekezdésével összefüggésben értelmezett – b) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy az arra vonatkozó feltétel, hogy a kontrollált jogi személy tevékenységeinek több mint 80%-át a kontrollt gyakorló ajánlatkérő szervek által rábízott feladatok teljesítésének kell kitennie, amennyiben e feltételt az árbevételre vonatkozó kritérium alapján határozzák meg, és ez a kontrollált jogi személy valamely csoport anyavállalata, megköveteli, hogy az e csoporthoz tartozó többi jogalany árbevételét is figyelembe vegyék, adott esetben az említett jogi személy által a 2013/34 irányelv 22. és 24. cikke alapján kimutatandó összesített árbevétel, vagy azon szervezetek összesített árbevétele alapján, amelyekkel ugyanezen jogi személy a „vállalkozás” uniós versenyjog szerinti fogalma értelmében vett gazdasági egységet képez.
- 34 A 2014/24 irányelv 12. cikkének (3) bekezdése arra a helyzetre vonatkozik, amikor az ajánlatkérő szerv nem egyedül, hanem más ajánlatkérő szervekkel együtt kontrollt gyakorol valamely, a magánjog vagy a közjog hatálya alá tartozó jogi személy felett, és meghatározza azokat a feltételeket, amelyeknek teljesülniük kell ahhoz, hogy ezen ajánlatkérő szerv érvényesen ítélhessen oda közvetlenül közbeszerzési szerződést e jogi személynek.
- 35 Azon kumulatív feltételek közül, amelyektől az ilyen odaítélés lehetősége függ, a kérdést előterjesztő bíróság kizárólag azon feltétel értelmezését kéri a Bíróságtól, amely azon tevékenységek százalékos

arányára vonatkozik, amelyeket a kontrollált jogi személynek a kontrollt gyakorló ajánlatkérő szervek által rábízott feladatok keretében kell végeznie, tekintettel ezen irányelv 12. cikke (3) bekezdése első albekezdésének – az említett irányelv 12. cikke (5) bekezdésének első albekezdésével összefüggésben értelmezett – b) pontjára.

- 36 Következésképpen az előterjesztő bíróság kérdéseinek megválaszolása érdekében először is meg kell határozni, hogy annak a kérdésnek az értékelése, hogy e feltétel teljesül-e, megköveteli-e, hogy az ellenőrzött jogi személy árbevételén kívül az azon csoport részét képező többi jogalany árbevételét is figyelembe vegyék, amelynek e jogi személy az anyavállalata.
- 37 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak szövegét, hanem annak szöveggörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az részét képezi (lásd: 1983. november 17-i Merck ítélet, 292/82, EU:C:1983:335, 12. pont; 2022. december 22-i Sambre & Biesme és Commune de Farciennes ítélet, C-383/21 és C-384/21, EU:C:2022:1022, 54. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 38 Először is, ami a szóban forgó rendelkezések szövegét illeti, meg kell jegyezni egyrészt, hogy a 2014/24 irányelv 12. cikke (3) bekezdése első albekezdésének b) pontja megköveteli, hogy a kontrollált jogi személy „tevékenységeinek” több mint 80%-át a kontrollt gyakorló ajánlatkérő szervek vagy az ajánlatkérő szervek által kontrollált más jogi személyek által rábízott feladatok teljesítése tegye ki.
- 39 Így e 12. cikk (3) bekezdése első albekezdése b) pontjának szövegéből nem következik, hogy az e rendelkezésben előírt feltételt szükségképpen egyedül magának az ellenőrzött jogi személynek a tevékenységei alapján kell értékelni.
- 40 Az említett 12. cikk (3) bekezdése első albekezdésének b) pontjában előírt kritérium ugyanis nem magára a jogi személyre vonatkozik, hanem az általa végzett tevékenységekre. Így nem kizárt, hogy az annak értékelése szempontjából releváns tevékenységek, hogy az e rendelkezésben előírt feltétel teljesül-e, kiterjedhetnek mind az említett jogi személy által közvetlenül végzett tevékenységekre, mind pedig az azon csoporthoz tartozó más jogalanyok közvetítésével folytatott tevékenységekre, amelynek ugyanezen jogi személy az anyavállalata.
- 41 Másrészt a 2014/24 irányelv 12. cikke (5) bekezdésének első albekezdése előírja, hogy az ezen irányelv 12. cikke (3) bekezdése első

albekezdésének b) pontjában említett tevékenységek százalékos arányát többek között az átlagos összárbevétel alapján kell meghatározni, anélkül hogy megkövetelné, hogy az ilyen tevékenységek megfelelő megjelenítésére alkalmas árbevétel az ellenőrzött jogi személy tevékenységeiből származó árbevételre korlátozódjon.

- 42 E rendelkezés szövege tehát megerősíti, hogy annak értékelése céljából, hogy az ezen irányelv 12. cikke (3) bekezdése első albekezdésének b) pontjában előírt feltétel teljesül-e, a releváns kritérium nem korlátozódik az ellenőrzött jogi személy saját tevékenységeire, hanem kiterjed azokra is, amelyek tágabb értelemben e jogi személyhez kapcsolódhatnak. Így, ha – amint azt az említett irányelv 12. cikke (5) bekezdésének első albekezdése lehetővé teszi – az ilyen értékelés során az átlagos összárbevétel kritériumát veszik figyelembe, ezen árbevételnek alkalmasnak kell lennie arra, hogy megfelelően megjelenítse az ilyen tevékenységeket. Ebből következik, hogy az ilyen értékelés szempontjából az azon csoporthoz tartozó többi jogalany árbevétele is releváns, amelynek az ellenőrzött jogi személy az anyavállalata.
- 43 Másodszor, ezt az értelmezést megerősíti az a szövegkörnyezet, amelybe e rendelkezések illeszkednek. Azon kumulatív feltételek tekintetében ugyanis, amelyektől a 2014/24 irányelv 12. cikke (3) bekezdésének alkalmazása függ, e rendelkezés az első albekezdésének c) pontjában előírja, hogy a kontrollált jogi személyben főszabály szerint nem lehet közvetlen magántőke-részesedés.
- 44 E tekintetben ezen irányelv (32) preambulumbekkezdése kimondja, hogy különösen abban az esetben, ha az ajánlatkérő szerv más ajánlatkérő szervekkel együtt irányítást gyakorol az érintett jogi személy felett, az említett irányelvben előírt eljárások alkalmazása alóli mentesség nem terjedhet ki az olyan helyzetekre, amikor a magánszférához tartozó gazdasági szereplő közvetlen részesedéssel rendelkezik a kontrollált jogi személy tőkéjében, mivel ilyen esetben a közbeszerzési szerződés versenyeljárás nélküli odaítélése a kontrollált jogi személyben tőkerészesedéssel bíró magánszférabeli gazdasági szereplőt indokolatlan előnyhöz juttatná versenytársaival szemben.
- 45 Ebből következik, hogy az uniós jogalkotó szándéka az volt, hogy a közbeszerzési szerződés közvetlen odaítélésének lehetőségét azon gazdasági kontextus figyelembevételével értékeljék, amelybe az ilyen odaítéléssel érintett valamennyi jogalany illeszkedik. Következésképpen az ellenőrzött jogi személy és az e jogi személy felett közös irányítást gyakorló ajánlatkérő szervek közötti kapcsolat kérdésén

kívül azt a tágabb gazdasági kontextust is figyelembe kell venni, amelyben e jogi személy maga is működik. Ennek keretében nem hagyható figyelmen kívül egy olyan csoport létezése, amelynek élén az említett jogi személy áll.

- 46 Így a 2014/24 irányelv 12. cikke (3) bekezdése első albekezdése b) pontjának az ezen irányelv 12. cikke (5) bekezdésének első albekezdésével összefüggésben történő rendszertani értelmezése megerősíteni látszik, hogy e rendelkezések alkalmazásához figyelembe kell venni azon csoport részét képező jogalanyok árbevételét, amelynek az érintett jogi személy az anyavállalata.
- 47 Harmadszor, a fenti megfontolásokat megerősíti az említett irányelv 12. cikke (3) bekezdésének keletkezése.
- 48 Ezen irányelv ugyanis a 12. cikkében kodifikálta és pontosította a Bíróság által a közbeszerzési szerződések közvetlen odaítélésével kapcsolatban kialakított ítélkezési gyakorlatot (2022. december 22-i Sambre & Biesme és Commune de Farciennes ítélet, C-383/21 és C-384/21, EU:C:2022:1022, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 49 Amint a 2014/24 irányelv (31) preambulumbekkezdéséből következik, megállapítva, hogy jelentős a jogbizonytalanság azzal kapcsolatban, hogy a közszférába tartozó szervezetek közötti szerződésekre milyen mértékben vonatkoznak a közbeszerzési szabályok, és következésképpen szükséges ennek tisztázása, az uniós jogalkotó úgy ítélte meg, hogy e kérdés tisztázásának a Bíróság vonatkozó ítélkezési gyakorlatában meghatározott elveken kell alapulniuk, tehát nem kívánta megkérdőjelezni ezt az ítélkezési gyakorlatot (2022. december 22-i Sambre & Biesme és Commune de Farciennes ítélet, C-383/21 és C-384/21, EU:C:2022:1022, 66. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 50 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy ezen irányelv elfogadását megelőzően a Bíróság kimondta, hogy ahhoz, hogy valamely közbeszerzési szerződést közvetlenül egy ellenőrzött jogalanynak ítéljenek oda, e jogalanynak tevékenységei lényeges részét az őt irányító ajánlatkérő szerv vagy szervek javára kell végeznie, amit az ügy valamennyi körülményének figyelembevételével kell értékelni, mind minőségi, mind mennyiségi szempontból (lásd ebben az értelemben: 2016. december 8-i Undis Servizi ítélet, C-553/15, EU:C:2016:935, 31. és 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 51 Következésképpen az uniós jogalkotó azzal, hogy az említett irányelv 12. cikke (3) bekezdése első albekezdésének b) pontjában 80%-ban határozta meg a kontrollált jogi személy által a kontrollt gyakorló ajánlatkérő szervek által rábízott feladatok végrehajtása keretében elvégzendő tevékenységek arányát, pontosítani kívánta a Bíróság ítélkezési gyakorlatában e tekintetben szereplő kritériumot. Ugyanezen irányelv rendelkezéseiből mégsem következik, hogy e jogalkotó úgy ítélte volna meg, hogy az e tekintetben elvégzendő, az adott ügy összes körülményének figyelembevételével történő értékelést már ne kellene elvégezni.
- 52 Márpedig az ilyen körülmények magukban foglalják azt a tényt is, hogy az ellenőrzött jogi személy valamely csoport anyavállalata, így ez utóbbi tevékenységeinek értékeléséhez figyelembe kell venni azokat a tevékenységeket, amelyeket az e csoporthoz tartozó többi szervezeten keresztül végez, és ebből következően azok árbevételét, amennyiben a 2014/24 irányelv 12. cikke (5) bekezdése első albekezdésének megfelelően az annak meghatározásához elfogadott kritériumról van szó, hogy teljesül-e az ezen irányelv 12. cikke (3) bekezdése első albekezdésének b) pontjában meghatározott feltétel.
- 53 Negyedszer, a 2014/24 irányelv 12. cikke (3) bekezdése első albekezdése b) pontjának az ezen irányelv 12. cikke (5) bekezdésének első albekezdésével összefüggésben történő ezen értelmezését megerősíti az e rendelkezések által követett cél.
- 54 E tekintetben, amint azt a főtanácsnok az indítványának 52. pontjában hangsúlyozta, az említett rendelkezések a verseny torzulásának megelőzésére irányulnak abban az értelemben, hogy céljuk annak biztosítása, hogy a 2014/24 irányelv továbbra is alkalmazandó maradjon abban az esetben, ha az ellenőrzött jogi személy a piacon működik, és ezért versenyben állhat más vállalkozásokkal. Egy ilyen jogi személy ugyanis nincs szükségképpen megfosztva a cselekvési szabadságától mindössze amiatt, hogy az őt érintő döntéseket az az önkormányzat vagy azon önkormányzatok ellenőrzik, amelyeknek a tulajdonában áll, ha gazdasági tevékenységének jelentős részét más piaci szereplőkkel is képes végezni. Ezzel szemben, amennyiben megfelel az ugyanezen rendelkezésekben foglalt feltételeknek, mentesül az említett irányelv kötöttségei alól, mivel azokat a verseny megóvásának szükséglete szabta meg, amely ilyen esetben már nem indokolt (lásd analógia útján: 2016. december 8-i Undis Servizi ítélet, C-553/15, EU:C:2016:935, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 55 Márpedig az a tény, hogy az ellenőrzött jogi személy által az ilyen gazdasági szereplők részére végzett gazdasági tevékenységet

közvetlenül e jogi személy vagy azon csoport részét képező többi jogalany közvetítésével végzi, amelynek e jogi személy az anyavállalata, nem releváns a versenytorzulások megelőzésére irányuló cél megvalósítása szempontjából. Következésképpen a tevékenységek azon részének meghatározása érdekében, amelyet a kontrollált jogi személy az őt ellenőrző ajánlatkérő szervek részére végez, figyelembe kell venni az azon csoport részét képező többi jogalany tevékenységeit, amelynek ő az anyavállalata, és ebből következően e szervezetek árbevételét is, amikor az annak meghatározásához elfogadott kritériumról van szó, hogy teljesül-e a 2014/24 irányelv 12. cikke (3) bekezdése első albekezdésének b) pontjában meghatározott feltétel.

- 56 Ezt a megállapítást megerősíti az a tény, hogy – amint arra a főtanácsnok az indítványának 56. és 57. pontjában rámutatott – egyrészt nem kizárt, hogy a csoporthoz tartozó jogalanyok közvetetten részesülhetnek az e csoport anyavállalatának versenyeljárás nélkül odaítélt közbeszerzési szerződésekből, ami a jelen ítélet 44. pontjában kifejtett megfontolásokhoz hasonlóan azzal a hatással járna, hogy indokolatlan előnyt biztosítana számukra a versenytársaikhoz képest. Másrészt a 2014/24 irányelv 12. cikke (3) bekezdése első albekezdésének b) pontjában említett, a jelen ítélet 54. pontjában felidézett célok megvalósítása nem függhet e csoport szerkezetétől, amelytől akkor függene, ha nem vennék figyelembe az azon csoport részét képező többi jogalany tevékenységeit, amelynek az anyavállalata az ellenőrzött jogi személy. Ez ugyanis azzal a következménnyel járna, hogy az ellenőrzött jogi személy könnyen megkerülhetné e rendelkezést és az általa előírt feltételt azáltal, hogy mesterségesen szétválasztja tevékenységeit, és e tevékenységek némelyikét azon csoport társaságaira bízna, amelynek ő az anyavállalata.
- 57 Másodszor választ kell adni az előterjesztő bíróság azon kérdéseire, amelyek azon csoport árbevételének meghatározását lehetővé tevő módszerekre vonatkoznak, amelynek az ellenőrzött jogi személy az anyavállalata, annak értékelése érdekében, hogy az megfelel-e a 2014/24 irányelv 12. cikke (3) bekezdése első albekezdésének b) pontjában előírt feltételnek, különösen a 2013/34 irányelv alapján megállapított összesített árbevételnek tulajdonítható relevancia vonatkozásában.
- 58 E tekintetben a 2013/34 irányelv (31) preambulumbekkezdéséből kitűnik, hogy az összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásoknak meg kell jeleníteniük az anyavállalat és leányvállalatai tevékenységeit, amely leányvállalatok megfelelnek az anyavállalat által ellenőrzött vállalkozásoknak, és azokat egyetlen egységnek kell tekinteni.

- 59 E célból ezen irányelv 22. cikke előírja azokat a körülményeket, amelyek között a tagállamok – annak 23. cikkében előírt mentességekre is figyelemmel – kötelesek a nemzeti joguk hatálya alá tartozó bizonyos vállalkozásokat többek között konszolidált pénzügyi kimutatások készítésére vonatkozó kötelezettségnek alávetni, amely kimutatások elkészítése az említett irányelv 24. cikkének tárgyát képezi.
- 60 E tekintetben, amint azt a főtanácsnok az indítványának 62. pontjában lényegében hangsúlyozta, amennyiben valamely társaság köteles konszolidált pénzügyi kimutatásokat készíteni, e rendelkezések értelmében az e címen megállapított összesített árbevétel hűen tükrözi az anyavállalat által azon csoport keretében folytatott tevékenységeket, amelynek élén áll, következésképpen lehetővé teszi annak megfelelő értékelését, hogy ezen anyavállalat, amennyiben a közbeszerzési szerződés közvetlen odaítélésének nyertes ajánlattevője, teljesíti-e a 2014/24 irányelv 12. cikke (3) bekezdése első albekezdésének – az ezen irányelv 12. cikke (5) bekezdésének első albekezdésével összefüggésben értelmezett – b) pontjában előírt feltételt.
- 61 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy az AF a leányvállalatok csoportjának élén áll, és hogy a 2013/34 irányelvet átültető nemzeti szabályozás alapján őt terhelő, konszolidált pénzügyi kimutatások elkészítésére vonatkozó kötelezettségnek megfelelően többek között olyan összesített árbevételt állapít meg, amely magában foglalja a leányvállalatai árbevételét is.
- 62 Ebből következik, hogy ahhoz, hogy a kérdést előterjesztő bíróság számára hasznos választ lehessen adni, nem szükséges kitérni arra, hogy milyen jelentőséggel bírnak más kritériumok, mint például a „vállalkozás” uniós versenyjog szerinti fogalma értelmében vett gazdasági egység fennállása, amelyre a kérdést előterjesztő bíróság is hivatkozik, mivel az e bíróság által szolgáltatott információkra tekintettel az ilyen összesített árbevétel alapján megállapítható, hogy a 2014/24 irányelv 12. cikke (3) bekezdése első albekezdésének – az ezen irányelv 12. cikke (5) bekezdésének első albekezdésével összefüggésben értelmezett – b) pontjában előírt feltétel nem teljesül.
- 63 A fenti megfontolásokra tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2014/24 irányelv 12. cikke (3) bekezdése első albekezdésének b) pontját a 2014/24 irányelv 12. cikke (5) bekezdésének első albekezdésével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy az arra vonatkozó feltétel, hogy a kontrollált jogi személy tevékenységeinek több mint 80%-át a kontrollt gyakorló ajánlatkérő szervek által rábízott feladatok teljesítésének kell kitennie, amennyiben e feltételt az árbevételre vonatkozó kritérium alapján

határozzák meg, és ez a kontrollált jogi személy valamely csoport anyavállalata, megköveteli, hogy az e csoporthoz tartozó többi jogalany árbevételét is figyelembe vegyék, adott esetben az említett jogi személy által a 2013/34 irányelv 22. és 24. cikke alapján kimutatandó összesített árbevétel alapján.

A második kérdésről

- 64 Az első kérdésre adott válaszra tekintettel a második kérdést nem szükséges megválaszolni.

Az ítélet időbeli hatályának korlátozásáról

- 65 A Bíróság előtti tárgyaláson az AF azt kérte a Bíróságtól, hogy korlátozza a jelen ítélet időbeli hatályát abban az esetben, ha úgy ítélné meg, hogy a 2014/24 irányelv 12. cikke (3) bekezdése első albekezdésének b) pontját az ezen irányelv 12. cikke (5) bekezdésének első albekezdésével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy a kontrollált jogi személy tevékenységeire vonatkozó feltételt úgy kell értékelni, hogy az azon csoporthoz tartozó többi jogalany árbevételét is figyelembe veszik, amelynek e jogi személy az anyavállalata.
- 66 Kérelmének alátámasztása érdekében az AF arra hivatkozott, hogy ez az értelmezés számára nem volt előre látható, és nem is volt köteles ilyen értelmezéssel számolni.
- 67 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint azon értelmezés, amelyet a Bíróság valamely uniós jogszabály kapcsán fejt ki az EUMSZ 267. cikkben ráruházott hatáskör gyakorlása során, megmagyarázza és pontosítja e szabály hatályát és jelentőségét, amely szerint azt a hatálybalépésének időpontjától értelmezni és alkalmazni kell, illetőleg értelmezni és alkalmazni kellett volna. Ebből következik, hogy az így értelmezett szabályt a bíróság alkalmazhatja, és azt alkalmaznia kell az értelmezés iránti kérelemről határozó ítélet kihirdetése előtt keletkezett és létrejött jogviszonyokra is, ha egyébként teljesülnek azon feltételek, amelyek lehetővé teszik az említett szabály alkalmazására vonatkozó pernek a hatáskörrel rendelkező bíróságok előtti megindítását (2023. március 16-i Towercast ítélet, C-449/21, EU:C:2023:207, 56. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 68 A Bíróság csak kivételesen, az uniós jogrendhez szorosan hozzátartozó jogbiztonság általános elvének alkalmazása útján korlátozhatja bármely érdekelt azon lehetőségét, hogy a jóhiszeműen létrejött jogviszonyok vitatása céljából a Bíróság által értelmezett

rendelkezésre hivatkozzon. A Bíróság az érdekeltek jóhiszeműségére és a súlyos zavarok kockázatának fennállására vonatkozó két alapvető feltétel teljesülése esetén dönthet e korlátozásról (2023. március 16-i Towercast ítélet, C-449/21, EU:C:2023:207, 57. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 69 Márpedig e tekintetben meg kell állapítani, hogy az AF nem terjesztett elő semmilyen konkrét bizonyítékot, amely igazolhatná a kérelme megalapozottságát, hanem csupán a jelen ítélet 65. pontjában említett értelmezés állítólagos előre nem látható jellegére hivatkozott.
- 70 E körülmények között a jelen ítélet időbeli hatálya korlátozásának nincs helye.

A költségekről

- 71 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

A közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 12. cikke (3) bekezdése első albekezdésének b) pontját a 2014/24 irányelv 12. cikke (5) bekezdésének első albekezdésével összefüggésben

a következőképpen kell értelmezni:

az arra vonatkozó feltétel, hogy a kontrollált jogi személy tevékenységeinek több mint 80%-át a kontrollt gyakorló ajánlatkérő szervek által rábízott feladatok teljesítésének kell kitennie, amennyiben e feltételt az árbevételre vonatkozó kritérium alapján határozzák meg, és ez a kontrollált jogi személy valamely csoport anyavállalata, megköveteli, hogy az e csoporthoz tartozó többi jogalany árbevételét is figyelembe vegyék, adott esetben az említett jogi személy által a meghatározott típusú vállalkozások éves pénzügyi kimutatásairól, összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásairól és a kapcsolódó beszámolókról, a 2006/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról,

valamint a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. június 26-i 2013/34/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 22. és 24. cikke alapján kimutatandó összesített árbevétel alapján.

Aláírások